

Doç.Dr. HAVVA KARAGÖZ
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Öğretim Üyesi

**HUKUK KURALI
(REGULA IURIS)
KAVRAMI**

(Roma İmparatorluğu'ndaki Tarihsel Gelişimi ile)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR.....	xiii
GİRİŞ	1
I. HUKUK BİLİMİ VE TARİHSEL GELİŞİMİ	5
A. IUS CIVILE HUKUKU DEVRİNDE HUKUK BİLİMİ	5
1. Genel Bilgi.....	5
2. Rahip Hukukçular ve Çalışma Usulleri	6
B. Laik Hukukçular ve Çalışma Usulleri	9
C. KLASİK HUKUK DÖNEMİNDE HUKUK BİLİMİ	15
1. Hukukçular ve Hukuk Okulları Hakkında Genel Bilgi.....	15
2. Klasik Hukukçuların Hukuk Yaratımı Usulü ve Eserleri	23
3. Klasik Hukukçuların Hukuk Kuralı(Regulae Iuris) ile İlgili Eserleri.....	30
4. Klasik Devirde Yunan Kültürünün Roma Hukukuna Etkisi	33
a. Yunan Kültürünün Etkisi ile İlgili Genel Bilgi	33

b. Gramer Bilimindeki Tartışmalar ve Regula Kavramı	35
c. Felsefenin Roma Hukukuna Etki Süreci ve Doğal Hukuk.....	41
d. Yunan Felsefesi'nin Hukuk Biliminin Sistematiği ve Regula'nın Ortaya Çıkış Aşamasındaki Rolü	55
D. POSTKLASİK DÖNEMDE HUKUK BİLİMİ	60
1. Postklasik Hukukçuların Genel Özellikleri.....	60
2. Postklasik Devirde Hukukçuların Hukuk Yaratımı ve Eserleri	63
II. REGULA IURIS'İN ROMA HUKUKUNDAKİ GELİŞİMİ VE DEĞİŞEN ANLAMLARI.....	73
A. KLASİK HUKUK DÖNEMİ	73
1. Regula'nın Ortaya Çıktığı Zaman ve Kelimenin İlk Kullanıldığı Eserler	73
2. Regula kelimesinin Ortaya Çıktığı Zamandaki Anlamı	80
3. Definitiones'in Regula ile Aynı Anlamda(Similiter) Olup Olmadığı Meselesi	83
4. Regula'nın Hukuk Kaynaklarında Ortaya Çıkışı ve Regula Catoniana	90
5. Regula'nın Regula Catoniana'dan Sonraki Değişim Süreci.....	97
6. Digesta 50.17.1'in Regula Iuris'in Klasik Devirdeki Değişim Evrelerine İlişkin Özelliği	100
7. Klasik Dönem Hukukçularının Regula Kavramına Farklı Yaklaşımlarına İlişkin Değerlendirme	104
8. Regula ile İlgili Klasik Devir Eserleri	121
B. POSTKLASİK HUKUK DÖNEMİ	139

---

1. Postklasik Dönemdeki Hukuk Anlayışının Regula Kavramına Etkisi.....	139
2. Postklasik Devirde Regula Iuris'in İfade Şekli ve İşlevi.....	143
3. Digesta 50.17'nin Postklasik Dönemin Anlayışı Açısından Önemi ve Özelliği	149
4. D.50.17' de Regula Iuris'in İfadesi ve Anlamı	155
SONUÇ	167
KAYNAKÇA	171
İNDEKS	177